

TISKOVÁ ZPRÁVA č. 10/25

V Lucemburku dne 4. února 2025

Rozsudek Soudního dvora ve věci C-158/23 | [Keren]¹

Mezinárodní ochrana: unijní právo za určitých podmínek nebrání tomu, aby osoby požívající mezinárodní ochrany musely složit zkoušku občanské integrace

Neúspěšné složení takové zkoušky však nemůže být systematicky sankcionováno

Podle nizozemských právních předpisů mají mimo jiné osoby požívající mezinárodní ochrany povinnost složit v určité lhůtě zkoušku občanské integrace. Pokud zkoušku nesloží, může jim být uložena pokuta. Soudní dvůr zdůraznil, jaký význam má pro integraci těchto osob získání zejména jazykových znalostí, a konstatoval, že členské státy mohou za určitých podmínek vyžadovat povinnou účast na programech občanské integrace a složení příslušných zkoušek. Je však třeba vzít v úvahu velmi proměnlivé osobní situace, ve kterých se osoby požívající mezinárodní ochrany nacházejí. Pokuta může být uložena pouze ve výjimečných případech, jako jsou ty, které svědčí o prokázané a trvalé neochotě se integrovat. Mimoto skutečnost, že osoba požívající mezinárodní ochrany v zásadě nese veškeré náklady na kurzy a zkoušky programu občanské integrace, představuje nepřiměřenou zátěž.

Eritrejec přicestoval do Nizozemska ve věku 17 let a byla mu poskytnuta mezinárodní ochrana. Jakmile dosáhl věku 18 let, informovaly jej nizozemské orgány, že má podle nizozemského práva povinnost absolvovat kurz občanské integrace. Musel tedy v zásadě do tří let složit všechny části zkoušky občanské integrace. Tato lhůta byla prodloužena celkem o jeden rok, protože dlouhodobě pobýval v přijímacím středisku pro žadatele o azyl a absolvoval školení. Mladý Eritrejec se však na některé kurzy a zkoušky nedostavil a ty, kterých se zúčastnil, nesložil.

Orgány mu uložily pokutu ve výši 500 eur a povinnost, aby půjčku ve výši 10 000 eur, která mu byla správním orgánem poskytnuta k financování nákladů na program občanské integrace, splatil v plné výši, neboť tento program včas neabsolvoval. Následně byl zproštěn povinnosti absolvovat uvedený program, protože v té době vyvinul dostatečné úsilí k jeho dokončení. Tímto zproštěním však není dotčena jeho povinnost zaplatit pokutu a splatit půjčku.

Dotýčný se obrátil na nizozemské soudy a nizozemská Státní rada se rozhodla předložit Soudnímu dvoru předběžné otázky týkající se slučitelnosti nizozemského systému se směrnicí o mezinárodní ochraně².

Soudní dvůr v rozsudku konstatoval, že tato směrnice za určitých podmínek nebrání vnitrostátní právní úpravě, která osobám požívajícím mezinárodní ochrany ukládá povinnost složit zkoušku občanské integrace.

Soudní dvůr v této souvislosti zdůraznil, **jaký význam má získání jazykových znalostí i znalostí o společnosti hostitelského členského státu pro podporu integrace** osob požívajících mezinárodní ochrany do společnosti hostitelského členského státu a pro usnadnění jejich přístupu zejména na trh práce a k odbornému vzdělávání. Soudní dvůr dále uvedl, že členské státy mají v této souvislosti určitý prostor pro uvážení. Avšak potřeba zohlednit osobní a velmi proměnlivé okolnosti osob požívajících mezinárodní ochrany je s ohledem na jejich zvláštní

zranitelnost o to důležitější, což právě odůvodňuje poskytnutí této ochrany.

Je tedy třeba zohlednit konkrétní individuální okolnosti, například věk, úroveň vzdělání, finanční situaci nebo zdravotní stav dotyčné osoby. Znalosti požadované pro složení zkoušky občanské integrace by mimoto měly být stanoveny na základní úrovni, aniž by překračovaly meze toho, co je nezbytné k podpoře integrace, a mělo by být přihlédnuto k tomu, že dotyčné osoby se v daném členském státě dosud trvale neusadily. Konečně každá osoba požívající mezinárodní ochrany by měla být zproštěna povinnosti složit tuto zkoušku, pokud prokáže, že je již skutečně integrována.

Neúspěšné složení takové zkoušky nemůže být v žádném případě systematicky sankcionováno pokutou. Taková sankce může být uložena pouze ve výjimečných případech, jako je prokázaná a trvalá neochota se integrovat. Taková pokuta nemůže mimoto v žádném případě představovat pro dotyčnou osobu nepřiměřenou finanční zátěž s ohledem na její osobní a rodinnou situaci.

V projednávaném případě je pokuta stanovená nizozemskou právní úpravou uplatňována systematicky a může dosáhnout výše 1 250 eur. Takové opatření se jeví jako zjevně nepřiměřené cíli sledovanému touto právní úpravou.

Mimoto skutečnost, že osoba požívající mezinárodní ochrany v zásadě nese veškeré náklady na kurzy a zkoušky programu občanské integrace, ohrožuje cíl spočívající v zajištění její skutečné integrace do společnosti hostitelského členského státu. Tato povinnost pro ni představuje nepřiměřenou zátěž, která brání nejen tomu, aby měla uvedená osoby účinný přístup k programu občanské integrace, ale i tomu, aby využívala ostatních práv a výhod, které jí plynou ze směrnice 2011/95.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění rozsudku, a případně jeho shrnutí](#) jsou zveřejněny na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793.

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Zůstaňte ve spojení!

¹ Název projednávané věci je fiktivní. Neodpovídá skutečnému jménu žádné ze zúčastněných stran.

² [Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU](#) ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany.